

Громадська спілка «Всеукраїнська мисливська спілка»

Код ЄДРПОУ 42131148
вул. Олени Теліги, 11, м. Київ, 04112
096-784-44-36
gsvms18@gmail.com

Вих. №2-10/20 від 29.10.2020

Управлінню охорони біорізноманіття та
земельних ресурсів
Міністерства захисту довкілля та природних
ресурсів України

ecosys@mepr.gov.ua

Щодо внесення бабака степового до Червоної книги України

На сайті Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України опубліковано проекти списків рослинного та тваринного світу, що будуть занесені до четвертого видання Червоної книги (<https://mepr.gov.ua/news/36110.html>). Даними списками передбачено внесення до Червоної книги бабака степового (*Marmota bobak*).

Громадська спілка «Всеукраїнська мисливська спілка», статутом котрої передбачено захист прав та інтересів користувачів мисливських угідь і мисливців, звертає Вашу увагу щодо негативних наслідків внесення бабака до Червоної книги України, зокрема, наступних.

Європейська хартія полювання та біорізноманіття, якою Постійний комітет Конвенції про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі (Бернської Конвенції) рекомендував керуватись при формуванні та реалізації державних природоохоронних політик країнам-учасницям Конвенції, говорить наступне. Заохочення використання (природних ресурсів) забезпечує економічні стимули для охорони природи. Це означає, що мисливські види тварин мають економічну цінність. Продаж ліцензій і послуг по проведенню полювання на обмежену, науково обґрунтовану кількість певного виду, дозволяє користувачам мисливських угідь отримувати кошти, тому спонукає їх збільшувати чисельність диких тварин, а виручені кошти направляти на їх охорону і відтворення.

У випадку з бабаком виправданість цього принципу можна проілюструвати, спираючись на існуючі наукові праці. Так, за повідомленням В.А. Токарського й інших (2006р.) починаючи з 1960рр розселенням бабака на території України займались саме мисливці – Українське товариство мисливців і рибалок (УТМР). Аби розселення бабака по території України продовжувалось, науковці рекомендували на території Харківської і Луганської областей створювати саме мисливські господарства, які би займалися питаннями охорони, добування і реакліматизації бабаків¹. За даними В. Дацюка (2019р) саме мисливцями було відновлено популяцію бабака степового на території Любашівського району Одеської області – з 50 особин в 2013 році до 1700 особин в 2019 році. Як наслідок - протягом 2017-2018рр вони вже мали змогу реалізовувати ліцензії на добування бабака у кількості 177 штук². На противагу цьому В. Ронкін й ін. (2017р) зазначають, що на території НПП «Дворічанський» (Харківська обл.), де відповідно до законодавства заборонене мисливство, число сімей бабака продовжує скорочуватись³. У разі внесення бабака до Червоної книги, користувачі мисливських угідь будуть позбавлені стимулів по відтворенню популяції цього виду, оскільки навіть у випадку перевищення оптимальної його чисельності на території угідь їм буде заборонене його

¹ http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILE=&S21STR=VKhb_2006_748_4_17

² <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/165190/11-Datsiuk.pdf?sequence=1>

³ [http://seriesbiology.univer.kharkov.ua/ukr/29\(2017\)/pdf/167.pdf](http://seriesbiology.univer.kharkov.ua/ukr/29(2017)/pdf/167.pdf)

використання (добування). Таким чином, ми втратимо єдине «джерело» відтворення і реакліматизації бабака на території України.

Загалом, аналізуючи статистичні дані Державного комітету статистики України щодо чисельності мисливських видів тварин за останні 20 років, хочемо звернути Вашу увагу на наступне. Найбільш помітне скорочення чисельності бабака в мисливських угіддях сталося в період 2013-2014рр – з 64 тисяч особин до 45,5 тисяч особин. Саме тоді Україна через тимчасову окупацію втратила частину своїх територій, відповідно і площа мисливських угідь, де проводились обліки, скоротилась за цей період з 42,7 до 37,5 мільйонів гектар, тобто, на 12,2%! Окрім того, було тимчасово окуповано частину Луганської області – одного з двох основних осередків перебування бабака в Україні. Однак, починаючи з 2014 року, коли площа мисливських угідь в Україні залишалась приблизно однаковою, чисельність бабака продовжувала зростати – з 45,5 тисяч до 55,3 тисяч особин в 2019 році. Таким чином, відповідно до державної статистики, на території мисливських угідь України чисельність цього виду демонструє тенденцію до зростання, відтак видається незрозумілим намір внести бабака до Червоної книги.

Практика включення традиційно мисливських видів тварин до Червоної книги України свідчить про те, що рішенням «про включення» усе і завершується. Як наслідок – чисельність популяцій цих видів протягом багатьох років залишається незмінною, або й зовсім скорочується. До прикладу, на початку 2018 року вступив в силу Наказ Мінприроди про внесення лося до Червоної книги України, але вже третій рік поспіль навіть не було проведено обіцяного дослідження стану популяції цього виду в Україні, на кажучи вже про будь-які кроки з боку влади з приводу його охорони і відтворення.

Враховуючи викладене вище, звертаємось до Вас з вимогою не вносити бабака степового до Червоної книги України. Вважаємо, що у разі зацікавленості Міністерства захисту довкілля і природних ресурсів у відтворенні і реакліматизації цього виду на території України більш дієвою буде розробка механізмів стимулювання користувачів мисливських угідь щодо відтворення популяції і організація наукового та експертного супроводу для її успіху.

**З повагою,
Голова ГС «ВМС»**

С.А. Андросюк